

Schooltv.nl.

(online raadpleegbaar op www.schooltv.nl/literatuurgeschiedenis_docent).

Ronde 4

Peter Vandamme

VSKO – DPB Gent SO

Contact: peter.vandamme@vsko.be

Uitdagende literatuurlessen

1. Inleiding – Naar de Ventoux

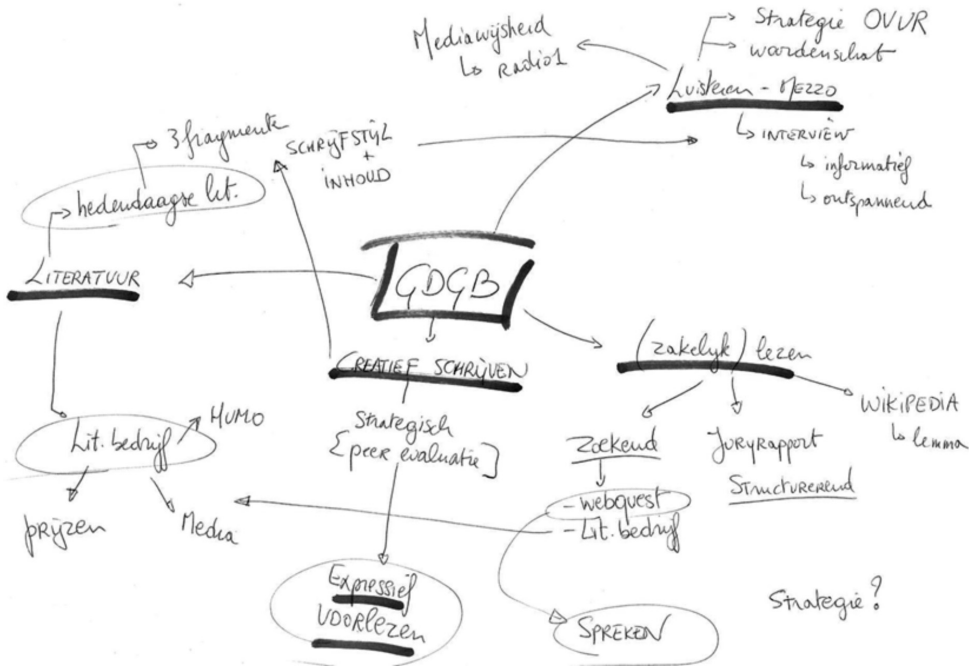
In volle *midlifecrisis* ga ik, samen met een heleboel leeftijdsgenoten, een uitdaging aan. Ik koop een racefiets en modieuze fietskledij en ik volg een trainingsschema dat mij voorbereidt op een tocht naar de top van de kale berg. Televisiesterren, sportvedetten en politici die veranderen van zender, ploeg of partij hebben het steevast over een nieuwe uitdaging die ze willen aangaan.

In een leesbevorderingsproject van Stichting Lezen dagen bekende Vlamingen de leerlingen uit om een aantal boeken te lezen. ‘De weddenschap’ is een succes: leerlingen spiegelen zich aan hun idolen en gaan de uitdaging aan...

Het woord ‘uitdaging’ nestelt zich in mijn gedachten. Ik begin te broeden op manieren om mijn leerlingen uit te dagen en ik voel hoe de eindtermen en de leerplannen mij als leerkracht uitdagen. In mijn uiteenzetting stel ik twee literatuurlessen voor. De uitgangspunten en de uitwerking van de lessen hang ik allemaal op aan de kapstop ‘UITDAGING’.

2. Les 1 - *Godverdomse dagen op een godverdomse bol* – Dimitri Verhulst

Het leerplan Nederlands wil dat de leerkracht lessen geeft/ontwikkelt waarin de drie componenten van het leerplan – ‘taalvaardigheid’, ‘taalbeschouwing’ en ‘literatuur’ – geïntegreerd aangeboden worden. Na lectuur van het uitdagende boek, *Godverdomse dagen op een godverdomse bol*, van Dimitri Verhulst besluit ik om een lessenreeks te maken waarin ik zoveel mogelijk elementen uit het leerplan probeer te integreren. De *mindmap* bij de tekst biedt de lezer inkijk in mijn hoofd en geeft zo een idee van de elementen die in de lessenreeks aan bod komen.

Afbeelding 1: Mindmap.

3. Les 2 – Op zoek naar poëziekenners.

Op een zonnige vrijdagmiddag in februari projecteer ik, als afsluiter van een les rond poëzie, het prachtige gedicht *Februarizon* van Paul Rodenko. Het gedicht staat op een site tussen karamellenverzen van onbekende Nederlanders. Ik klik op een aantal van die gedichten en vertel mijn leerlingen dat de gedichten weinig voorstellen in vergelijking met het grote *Februarizon*. Op dat moment neemt een leerling het woord en vertelt hij mij oprecht dat hij geen verschil in kwaliteit ziet tussen de gedichten. Het is een klas met bètawetenschappers en een andere leerling stelt voor om een experiment te starten en gewoon te testen of we het verschil in kwaliteit kunnen aantonen. Wanneer ik die namiddag naar huis fiets – in fietskledij en met de racefiets – begint het idee voor het poëzieproject te rijpen.

EEN MOOI DUO – GEDICHTEN FREAKS & HANS LODEIZEN

Ballet van een verloren ziel

Ze sprak over rozen
maar noemde het bloesem
in haar hart

Ze kwam snel, ze ging snel
dat is hoe zij leeft
en nu ben ik terug bij af

Ze neemt, neemt, neemt
maar geeft mij nooit eens wat
Ik zou voor haar sterven
maar dat doe ik niet
want dat vind ze laf

'Een lege postbode verdrinkt op de landweg'

het is verdomd al weer haast herfst
en mijn vermoeid lichaam dat geen honing kent
lichaam zwak boven mate en gespleten
het is een oud huis als in Greenwich Village

de bomen staan haastig in te pakken
hun bladeren gaan in de koffers van de grond
de wind is een gezwinde sleutel
en over het deksel legt zij een kleed van wolken

de vensters van mijn lichaam zijn blind
en bij het haardvuur van mijn dromen zie ik
de dagen als vlammen boompje verwisselen
en weggaan in een oude stam van het huis

Afbeelding 2: Een mooi duo – Gedichten freaks & Hans Lodeizen.

In het project leggen we een aantal internetgedichten naast gedichten uit de canon. De auteur staat niet vermeld en alle gedichten krijgen een neutraal lettertype. Gewapend met een poëziekijswijzer en enkele Wikipedia-lemma's lezen en bestuderen de leerlingen de gedichtenduo's. De uitdaging? Wie krijgt de titel van poëziekenner? De leerlingen moeten telkens bepalen welk gedicht de meeste literaire waarde heeft. Alle gegevens komen in een Excel-document en aan het einde van de lessenreeks verschijnen de poëziekenners op het scherm. Ondertussen zijn de leerlingen twee uur lang met de gedichten in gesprek geweest en hebben ze een dertigtal 'goede' gedichten aandachtig gelezen.

Beide lessenreeksen pas ik nu al enkele jaren met succes toe in verschillende klassen van het Vrij Technisch Instituut Sint-Laurentius in Lokeren, een school voor leerlingen die een technische of beroepsopleiding volgen.

Al het materiaal dat ik in mijn workshop op de HSN-conferentie voorstel, is ook online beschikbaar op www.dagvandepoezie.be.